

Tôn giáo
Kinh thánh

Hòa Bình là kết quả của Công Lý và Tình Liên Đới
(Is 32,17; Gc 3,18; Srs 39)

Web site: <http://www.conggiaovietnam.net>

E-mail: conggiaovietnam@gmail.com

Câu hỏi trong Tuần Thánh

Lời giới thiệu: Một bạn trẻ gửi đến một câu hỏi: *Thưa cha, tại sao thánh Phê-rô và ông Giu-đa cả hai cùng phạm tội; người thì bán Chúa, người thì chối Chúa. Cả hai ông đều sám hối và mỗi người lại chọn một hành động khác nhau?*

BBT CGVN.

-----++-----

Phần trả lời chỉ là những suy tư cá nhân dựa trên chính những bản văn Kinh Thánh. Trước hết, chúng ta cần ghi nhận rằng hành vi nộp Thầy của ông Giu-đa Is-ca-ri-ốt là một tội trọng đáng phải chết vì có liên quan đến chính tính mạng của Đức Giê-su; còn hành vi chối Thầy của Phê-rô không đến đáng phải chết, nó liên quan đến sự trung thành và lòng can đảm của Phê-rô đối với Đức Giê-su mà thôi. Nói cách khác, hành vi của Giu-đa dẫn đến giết người; hành vi của Phê-rô dẫn đến sự chối bỏ tương quan đức tin vào Thầy Chí Thánh. Như vậy, chúng ta có thể thấy bản chất của vấn đề khác nhau hoàn toàn. Cho nên sự so sánh hay việc đặt song song giữa tông đồ Phê-rô và tông đồ Giu-đa Is-ca-ri-ốt, do đó hệ quả của hành vi của hai tông đồ này là không công bằng. Chúng ta hãy xét từng trường hợp.

1. Sự thể chối Thầy và hành vi “sám hối” của tông đồ Phê-rô

Các bản văn Kinh Thánh tường thuật lại sự việc chối Thầy của Phê-rô là Mát-thêu 26,69-75; Mác-cô 14,66-72; Lu-ca 22,56-62; và Gio-an 18,15-27. Nếu đọc kỹ, chúng ta sẽ thấy cách tường thuật của các tác giả sách Tin Mừng có sự khác nhau đáng kể. Tin Mừng Nhất Lãm, tức là Mát-thêu, Mác-cô và Lu-ca đều kể là Phê-rô chối Thầy ba [3] lần trước khi gà gáy lần thứ hai [2]; trong khi đó, Gio-an kể lại ba lần nhưng không có sự liên tục, và khi Phê-rô chối lần thứ ba, tức thì gà gáy (x. Ga 18,17.25.27).

Tin Mừng Nhất Lãm tường thuật lại rằng sau khi Phê-rô chối Thầy ba lần thì gà gáy lần thứ hai, ông nhớ lại lời Thầy đã nói: “*Trước khi gà gáy lần thứ hai, anh sẽ chối Thầy ba lần*”, và Phê-rô đi ra và ông khóc thảm thiết (Mt 26,75; Lc 22,62); và ông sụp mình xuống và khóc lóc (Mc 14,72); trong khi đó, Gio-an không nói đến sự kiện Phê-rô khóc, và chỉ kể lại đơn giản: và tức thì gà gáy (Ga 18,27).

Chúng ta để ý: ở đây cả bốn sách Tin Mừng không trực tiếp nói đến việc Phê-rô “sám hối”, nghĩa là các tác giả Tin Mừng không dùng một động từ hay danh từ có nghĩa “sám hối” để chỉ cho hành vi ăn năn trở lại của Phê-rô. Các tác giả Nhất Lãm chỉ đơn giản nói ông Phê-rô ra ngoài và khóc lóc, thể thôi. Tuy nhiên, hành động “ra ngoài, sụp xuống, khóc lóc thảm thiết” của Phê-rô có thể hiểu được chính là hành vi sám hối ăn năn của ông.

Tại sao Phê-rô lại có khả năng ăn năn trở lại? Chúng ta hãy xem vài yếu tố. Thứ nhất, Phê-rô đã được chính Thầy Giê-su báo trước và cho biết dấu hiệu: “*Thật, Thầy bảo anh, nội trong đêm nay, trước khi gà gáy, anh sẽ chối Thầy ba lần*” (Mt 26,34; Mc 14,30; Lc 22,34; Ga 13,38). Thứ hai, trong Tin Mừng Lu-ca, Đức Giê-su đã bảo đảm cầu nguyện cho sự trở lại của Phê-rô: “*Si-môn, Si-môn, này Satan đã đòi cho được anh em mà quay cho một trận như sàng lúa; nhưng Thầy đã cầu xin cho anh, ngõ hầu lòng tin của anh khỏi bị tiêu diệt. Phần anh, một khi đã trở lại, anh hãy củng cố anh em của anh.*” (Lc 22,31-32).

Như vậy, chúng ta có thể thấy rằng Phê-rô đã được ban cho một nội lực để trở lại và nội lực này được chính Chúa bảo đảm cho ông. Hơn nữa, sức mạnh nội tại này cũng đã có sẵn nơi Phê-rô rồi, khi ông đồng dục tuyên bố: “*Dẫu phải chết với Thầy, tôi cũng sẽ không chối Thầy*” (Mt 26,35; Mc 14,31); hoặc: “*Thưa Thầy, làm một với Thầy, dẫu phải đi đến tù ngục và tử hình, tôi cũng sẵn sàng*” (Lc 22,33); hay: “*Thưa Thầy, tại sao tôi không thể theo Thầy ngay bây giờ? Tôi sẽ thí mạng sống tôi vì Thầy!*” (Ga 13,37).

Thế nên, chúng ta nhận ra rằng để chọn lựa một hành động không phải là một quyết định nhất thời, nhưng là hệ tại cả một hành trình sống như thế nào, cả trong tâm tư và nơi hành động. Chính do tâm tư và hành động của mình mà người ta rút ra được kết quả của đời sống, đúng như Đức Giê-su đã nói: “*Nào ai hái được trái nho nơi bụi gai, hoặc trái vả nơi bụi găng sao? Cũng thế, cây tốt thì sinh trái tốt, còn cây xấu thì sinh trái xấu. Cây tốt không thể sinh trái xấu, và cây xấu không thể sinh trái tốt.*” (Mt 7,17-18).

Hình ảnh Phê-rô trong Tin Mừng không chỉ nói riêng về Phê-rô, nhưng còn nói về mọi tín hữu trong đời sống đức tin vào Đức Giê-su Ki-tô ở mọi thời và mọi nơi. Trong những lúc gặp gian truân và bị bách hại, ta thật sự có đủ mạnh mẽ trung thành và can đảm tuyên xưng lòng tin vào Đức Ki-tô?

2. Sự thể “bán” Thầy và hành vi “tự sát” của tông đồ Giu-đa Is-ca-ri-ốt

Bây giờ chúng ta xét đến trường hợp của ông Giu-đa Is-ca-ri-ốt. Tôi để hai từ “bán” và “tự sát” trong ngoặc kép là muốn có một sự thận trọng trong cách sử dụng hai từ này.

Hình ảnh tông đồ Giu-đa Is-ca-ri-ốt xuất hiện trong Tin Mừng ngay từ đầu đã thấy thấp thoáng số phận đen tối của ông. Trong danh sách Mười Hai Tông Đồ, ông là người đứng sau cùng và được nhận diện ngay: “*Giu-đa Is-ca-ri-ốt, cũng là kẻ đã nộp Người (Đức Giê-su)*” (x. Mt 10,4; Mc 3,19; Lc 6,16). Tên của ông được nhắc đến khoảng 20 lần trong bốn sách Tin Mừng. Động từ *paradidomi, trao nộp*, xuất hiện khoảng 37 lần trong cả bốn sách Tin Mừng thường ám chỉ và áp dụng cho Giu-đa Is-ca-ri-ốt. Hình như trong các tường thuật Tin Mừng, Giu-đa chỉ lên tiếng có hai lần: một lần liên quan đến tiền bạc (x. Ga 12,4-6) và một lần khi Đức Giê-su thông báo rằng có một người trong Nhóm Mười Hai sẽ nộp Người, Giu-đa đã hỏi: “*Thưa Thầy, chẳng lẽ là tôi?*” Đức Giê-su trả lời: “*Anh nói đớ*” (Mt 26,25).

Vậy Giu-đa có “bán” Thầy không? Và cách ông chết (tự vẫn) thế nào?

Chúng ta hãy đọc cách Tin Mừng tường thuật về ý định của Giu-đa nộp Đức Giê-su và hãy chú ý từng chi tiết. Tin Mừng Mt kể: “*Bấy giờ, một người trong Nhóm Mười Hai tên là Giu-đa Is-ca-ri-ốt, đi gặp các thượng tế mà nói: “Tôi nộp ông ấy cho quý vị, thì quý vị muốn cho tôi thứ gì?” Họ quyết định cho ông ba mươi đồng bạc. Từ lúc đó, ông cố tìm dịp thuận tiện để nộp Đức Giê-su*” (Mt 26,14-16).

Chúng ta để ý: Giu-đa không hề ngả giá về số tiền bao nhiêu (một số bản dịch dịch là: *quý vị muốn cho tôi bao nhiêu?* thì không chính xác!), ông chỉ hỏi các thượng tế cho ông cái gì để ông nộp Đức Giê-su thôi. Và chính các thượng tế đã quyết định cho Giu-đa ba mươi đồng bạc!

Tin Mừng Mc kể: “*Và Giu-đa Is-ca-ri-ốt, một người trong Nhóm Mười Hai, đi gặp các thượng tế để nộp Người cho họ. Nghe ông nói, họ rất mừng và hứa cho một món tiền. Giu-đa liền tìm cách nộp Người sao cho tiện.*” (Mc 14,10-11).

Thánh Mác-cô cũng kể rằng Giu-đa đến với các thượng tế với ý định là để nộp Đức Giê-su. Các thượng tế biết thế thì vui mừng lắm và còn hứa cho ông Giu-đa một món tiền. Như vậy, theo Mác-cô, ông Giu-đa cũng không ngả giá tiền và thậm chí cũng không cần phải điều kiện gì. Tiền là do các thượng tế hứa cho ông, vậy thôi.

Tin Mừng Lu-ca thì thuật lại chi tiết hơn nhưng bi kịch hơn: “*Satan đã nhập vào Giu-đa, cũng gọi là Is-ca-ri-ốt, một người trong Nhóm Mười Hai. Ông đi và trao đổi với các thượng tế và lãnh binh Đền thờ về cách thức nộp Người cho họ. Và họ rất mừng và đồng ý sẽ cho ông một món tiền. Ông ưng thuận và tìm dịp thuận để nộp Đức Giê-su cho họ, lúc không có đám đông.*” (Lc 22,3-6).

Cách tường thuật của thánh Lu-ca cho chúng ta thấy tình cảnh của Giu-đa đã trở nên bi đát: Satan đã nhập vào Giu-đa! Tin Mừng Gio-an cũng kể lại chi tiết này trong bữa Tiệc Ly: “*Ma quỷ đã gieo vào lòng Giu-đa, con ông Si-môn Is-ca-ri-ốt, ý định nộp Đức Giê-*

su” (Ga 13,2) và “Ông vừa ăn xong miếng bánh, Satan liền nhập vào ông. Đức Giê-su bảo ông: ‘Anh làm gì thì làm mau đi!’” (Ga 13,27).

Qua cách trình bày của các sách Tin Mừng trên đây, chúng ta nhận thấy thế này: Giu-đa có ý định nộp Đức Giê-su, chứ không hề có ý định bán Đức Giê-su. Nhưng tại sao Giu-đa lại nộp Thầy? Các Tin Mừng không cho biết lý do. Các thượng tế là những người hăm hở vui mừng khi biết tin Giu-đa sẽ nộp Đức Giê-su cho họ và chính các thượng tế đã hứa cho Giu-đa tiền, Mát-thêu nói rõ là cho ba mươi đồng bạc. Còn Satan thì lén vào tâm hồn ông Giu-đa. Và ông Giu-đa tìm dịp tiện để nộp Đức Giê-su. Khi dịp thuận tiện đến, ông Giu-đa đã dùng nụ hôn để phản bội Thầy (x. Mt 26,48-49; Mc 14,44-45; Lc 22,47-48).

Vậy là ông đã vì tiền và dùng tình yêu (nụ hôn) để phản bội Thầy. Hành động của Giu-đa được các Thượng tế và hàng niên trưởng hậu thuẫn bằng cách cho tiền và Satan thì lén vào trong tâm hồn ông Giu-đa. Tóm lại, hành động của ông Giu-đa bị dẫn dắt bởi Thần Tiền và Thần Dữ!

Bây giờ chúng ta đọc đoạn kết cuộc đời của ông Giu-đa Is-ca-ri-ôt: ông đã chết cách nào?

Giu-đa không có cái may mắn được đảm bảo cho sự ăn năn trở lại. Thay vào đó, những lần nói về ông hay nhận xét về ông thì quả là đen tối. Ở Tin Mừng Gio-an 6,70 Đức Giê-su nói: “*Không phải là Thầy đã chọn anh em tất cả là Mười Hai sao? Vậy mà một trong anh em lại là quỷ sứ!*” Và tác giả Tin Mừng Gio-an nhận xét: “*Người nói về Giu-đa, con của Si-môn Is-ca-ri-ôt. Vì y là kẻ sẽ nộp Người, y là một người trong Nhóm Mười Hai*” (Ga 6,71). Ở Gio-an 12,4-6, Giu-đa được nhắc đến như thế này: “*Giu-đa Is-ca-ri-ôt, một trong các môn đệ của Người, kẻ sẽ nộp Người mới nói: ‘Tại sao lại không bán dầu thơm ấy ba trăm đồng quan mà bố thí cho người nghèo?’ Y nói thế, không phải vì y bận tâm đến người nghèo, nhưng vì y là một tên ăn cắp, y giữ túi tiền, nên có gì bỏ vào thì y phỗng mắt.*” Trong khi đó, Tin Mừng Nhất Lãm thuật lại lời Đức Giê-su nói về Giu-đa như sau: “*Con Người ra đi như đã viết về Người; nhưng khôn cho người đó, kẻ làm cho Con Người bị nộp! Thà người ấy đã chẳng sinh ra thì hơn!*” (Mt 26,24; Mc 14,21; Lc 22,21). Như vậy, số phận của Giu-đa thật là tội tệt!

Trong Tân Ước, có hai chỗ thuật lại cái chết của ông Giu-đa, nhưng hai cách thuật truyện về cái chết của ông rất khác nhau. Mát-thêu kể: “*Bấy giờ, Giu-đa, kẻ đã nộp Người, thấy Người bị kết án, thì hối hận mà đem trả lại ba mươi đồng bạc cho các Thượng tế và hàng niên trưởng, mà rằng: Tôi đã phạm tội là nộp máu người vô tội. Nhưng họ nói: ‘Việc gì đến chúng tôi! Anh tự liệu lấy!’* Và ông đã ném bạc vào Đền thờ, đoạn lui về mà ra đi treo cổ.” (Mt 27,3-4).

Sách Công vụ lại kể: “*Trong những ngày ấy, Phê-rô đứng dậy giữa các anh em – một đám đông tề tựu lại, lối một trăm hai mươi người – và nói: ‘Thưa anh em, Kinh Thánh phải được ứng nghiệm, lời Thánh Thần đã dùng miệng David để tiên báo về Giu-đa, kẻ*

đem đường cho những người đến bắt Đức Giê-su. Y đã từng được liệt vào số chúng tôi, cùng đã được thông phân vào công việc phục vụ này. Vậy y đã lấy tiền công phi nghĩa mà tậu một thửa đất, và nhào đầu xuống, y đã vỡ bụng, lòi ruột ra. Sự ấy, mọi người ở Giê-ru-sa-lem đều biết, khiến thửa đất kia đã được gọi – theo tiếng của họ - là Hakeldama, nghĩa là Ruộng máu! Vì trong sách Thánh vịnh đã viết: ‘Trại của nó hãy thành hoang vu, và đừng có ai ở lại trong đó. Và: Chức vụ của nó, kẻ khác hãy cất lấy!’” (Cv 1,15-20).

Chúng ta tự hỏi: tại sao cùng là một cái chết, Mát-thêu lại kể một cách và sách Công vụ lại kể cách khác? Theo Mát-thêu, sau khi Giu-đa ném tiền vào Đền thờ, ông đi ra và đi treo cổ (dịch sát nghĩa tiếng Hy Lạp là: tự treo mình lên); còn theo sách Công vụ thì Giu-đa sau khi đã mua một thửa đất (trong khi đó theo Mát-thêu thì chính các thượng tế mua thửa đất [x. Mt 27,6-10]), ông đã nhào đầu xuống, bị vỡ bụng và lòi ruột ra. Vậy thực tế thì ông Giu-đa chết cách nào? Chúng ta không biết chính xác!

Tuy nhiên, ở đây chúng ta nên đọc sát bản văn Mát-thêu để hiểu Giu-đa và hiểu ý của tác giả sách Kinh Thánh (cách trình thuật truyện về cái chết của ông Giu-đa trong sách Công vụ xin hẹn đọc ở một dịp khác).

Chúng ta đọc kỹ ý của ông Giu-đa ở Tin Mừng Mát-thêu: “*Bấy giờ, Giu-đa, kẻ đã nộp Người, thấy Người bị kết án, thì hối hận mà đem trả lại ba mươi đồng bạc cho các Thượng tế và hàng niên trưởng, mà rằng: Tôi đã phạm tội là nộp máu người vô tội.”*

Ông Giu-đa hối hận, chứ không phải là ông “sám hối”. Động từ hối hận chỉ xuất hiện trong Tân Ước 6 lần (x. Mt 21,29.31; 27,3; 2 Cr 7,8.8; Dt 7,21). Hành động đầu tiên của việc hối hận của Giu-đa là đem “*trả lại ba mươi đồng bạc*”; hành động thứ hai là ông thú nhận tội lỗi của mình: “*Tôi đã phạm tội là nộp máu người vô tội*”. Lời thú tội của ông vô cùng quan trọng: Đức Giê-su là Đáng vô tội! Và ông Giu-đa trả lại ba mươi đồng bạc là trả lại cho các thượng tế điều họ đã hứa cho ông. Điều các thượng tế hứa cho ông lại là giá máu của người vô tội. Như vậy, ý định ban đầu của ông Giu-đa không phải là ông muốn treo cổ, mà là ông đem trả lại tiền và thú nhận tội lỗi của ông. Nhưng tại sao ông lại phải treo cổ?

Chúng ta đọc tiếp: “*Nhưng họ [các thượng tế và hàng niên trưởng] nói: “Việc gì đến chúng tôi! Anh tự liệu lấy!”* Ah, thì ra các thượng tế và hàng niên trưởng đã phủ tay! Ông Giu-đa phải tự liệu bằng cách treo cổ!

Trình thuật của Mát-thêu chương 27,3-10 về cái chết của ông Giu-đa vọng lại rất nhiều chỉ dẫn Kinh Thánh Cựu Ước. Chúng ta có thể đọc được âm hưởng trong các sách Ngôn sứ Giê-rê-mi-a các chương 18,2-18; 19,1-15; 32,6-9 và sách Ngôn sứ Zacaria 11,12-13. Về cái chết treo cổ của Giu-đa, chúng ta có thể đọc được trong câu chuyện của ông Akhithophel trong sách thứ hai Samuel chương 17. Ông Akhithophel bàn mưu với Absa-

lôm đẽ đuồi theo và hạ sát vua David. Nhưng cuối cùng kế của ông Akhithopel không được chấp nhận. Khi *“Akhithophel thấy người ta không làm theo lời bàn của mình, thì thảng lừa, lên đường đi về nhà, trong thành mình. Y thu xếp việc nhà, rồi thắt cổ tự tử. Y được chôn cất trong phần mộ của cha y.”* (2 Sam 17,23). Ở đây, ông Giu-đa đã không được các thượng tế và hàng niên trưởng chấp nhận việc trả lại tiền và lời thú tội của ông, ông đã ném tiền lại mà ra đi thắt cổ!

Liên quan đến tội nhận tiền hối lộ làm đổ máu người vô tội, chúng ta đọc được trong sách Luật Mô-sê: *“Người phải lánh xa điều gian dối. Người không được giết kẻ vô tội và công chính, vì Ta không cho kẻ có tội được trắng án. Người không được nhận quà hối lộ, vì quà hối lộ làm cho những kẻ sáng mắt hóa ra đui mù và làm hỏng việc của những người công chính.”* (Xh 23,7-8). Và: *“Đáng nguyên rửa thay kẻ giết trộm người đồng loại! Toàn dân sẽ thưa: Amen! Đáng nguyên rửa thay kẻ nhận quà hối lộ để giết người vô tội! Toàn dân sẽ thưa: Amen!”* (Đnl 27,24-25).

Hành động của Giu-đa đi đến Đền thờ, gặp các thượng tế và hàng niên trưởng, trả lại tiền và thú nhận tội lỗi là hành vi “đền tội” của ông qua trung gian các tư tế (thượng tế) có thể được hiểu chiếu theo Luật Mô-sê (x. Lv 5). Nhưng các thượng tế đã từ chối hành vi “đền tội” của Giu-đa, do đó tội của ông không được tha, và hậu quả là Giu-đa phải lãnh lấy sự nguyên rửa chiếu theo Luật Mô-sê. Ông đã phải tự treo cổ!

Đọc trong cách trình bày này của Mát-thêu, chúng ta mới hiểu được tình cảnh “bi đát” của cái chết của ông Giu-đa. Giu-đa đã để cho Thần Cửa và Thần Dữ dẫn dắt. Nhưng cũng chính Thần Cửa và Thần Dữ này lại thể hiện ở một khuôn mặt khác nơi các Thượng tế (hàng tư tế) và hàng niên trưởng (các nhà lãnh đạo). Chính họ đã ghét và cố tình từ chối sự thật và sự công chính!

Tóm lại, hình ảnh tông đồ Giu-đa Is-ca-ri-ốt gợi lên cả một hành trình của mỗi một đời người trong tương quan với Thiên Chúa và với tha nhân. Nhiều khi ta hay có thói quen “mặc định” cho ông Giu-đa là kẻ *“bán Chúa”* và *“thằng Giu-đa phải sa hỏa ngục”* (sic!) và biết bao nhiêu những thù dết về hình ảnh của ông thường là quá đáng. Tuy nhiên, ta lại ít phản tỉnh rằng rất nhiều khi hình ảnh Giu-đa lại là chính ta.

Ở những xã hội lấy chủ nghĩa duy vật và vô thần làm nền tảng cho sự lãnh đạo và phát triển, thực chất chẳng vô thần đâu, nhưng là đang bị Thần Cửa và Thần Dữ dẫn dắt. Nơi đời sống tôn giáo, không thiếu gì các vị “thượng tế” và hàng “niên trưởng” thời đại chỉ biết giữ cho được cái “ghế”, cái “chức vị” của mình, thích được người ta ca tụng, vỗ tay hoan hô, vòng hoa đeo xúng xính; nhưng lại rất ngại lên tiếng bênh vực người nghèo, bênh vực những kẻ bị áp bức và bị bóc lột. Họ là những người ghét sự thật và sự công chính; đôi khi họ nại vào những lý do tôn giáo để chối từ bốn phận ngôn sứ trước những bất công xã hội.

Thế nên, hình ảnh Giu-đa không chỉ là Giu-đa, nhưng có liên quan đến chính ta!

*Roma, Tuần Thánh 2015.
Vincent M. Phạm Cao Quý, CSsR.*

Kính thưa Quý vị, đặc biệt các bạn trẻ,

Trong số những người thân của chúng ta không phải tất cả đều đã có máy điện toán (vi tính) hoặc có dùng email, hoặc đã có thể nhận được những thông tin này... Vì vậy, xin hãy ủng hộ chúng tôi bằng cách phổ biến thông tin này bằng email hoặc in ra, photocopy và gửi cho người thân của Quý vị.

Đặc biệt xin gửi cho những ai chưa có sử dụng internet.

Xin chân thành cảm ơn
congiaovietnam@gmail.com
<http://www.congiaovietnam.net>

Nguồn: Internet E-mail by congiaovietnam@gmail.com chuyển

*Đăng ngày Thứ Sáu, April 3, 2015
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*